

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

«OBRTNI VESTNIK», SPLOSNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

«OBRTNI VESTNIK» PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4. TELEFON 35-25. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 15. MARCA 1939

STEV. 6.

Pred občnim zborom Zanatske banke

V nedeljo dne 19. t. m. se bo vršil v Beogradu občni zbor Znanstvene banke kraljevine Jugoslavije d. d., ustanove, ki je za naše obrtništvo izrednega gospodarskega pomena. Pred 12 leti, ko se je ta banka ustanovljala se naše obrtništvo žal ni v dovoljni meri zanimalo za to ustanovo. Razumljivo je pač bilo dejstvo, da je naš obrtnik imel na domačem denarnem tržišču dovolj prilike in možnosti si priskrbeti denarna sredstva. Nekaj drugega je bilo v tem pogledu v naših južnih krajih, kjer so mogočne denarne ustanove bogatih finančnikov in poleg njih še takozvani »zelenašev« izrabljale našega rokodelskega gospodarja. Notorično je bilo dejstvo, da so morali ti za svoje izposojene novce plačevati 15, 20, in še veliko večjo odstotno obrestno mero. Zato je bila zamisel ustanoviti obrtnikom močan denarni zavod, ki naj bi iz svojih lastnih sredstev in s pomočjo države omogočil obrtniku cenen kredit, z navdušenjem sprejeta. Marsikomu bo še v spominu akcija, ki jo je podvzelo zavedno slovensko obrtništvo tista leta, za podpisovanje delnic in s tem v zvezi za sodelovanje s tem prepotrebno obrtniškim denarnim zavodom. Ni bilo lahko to delo, saj naš obrtnik ni petičen in nikomur ne preostaja denarja, da bi s kupovanjem delnic lahko računal na večji dohodek, kakor pa bi mu ga donesal v svojem lastnem obratu vložen kapital. Vendar je samozavest našega obrtništva bila toliko močna, da se ni strašil tudi teh žrtev in odzvalo se je lepo število naših stanovskih tovarišev, ki so vkljub marnjam in zlonamernim političnim pobarvanim intrigam podpisali častno število delnic. Prvi koraki po ustanovitvi niso prinesli nam slovenskim obrtnikom onega zaželjenega uspeha. Našim prilikam ni odgovarjala ta kratna obrestna mera, ki je bila razmeroma dokaj visoka, a še težje je bilo poslovanje. Leta 1931 smo dobili v Ljubljani podružnico te banke in z njo se je pod spretnim upravnim vodstvom hitro dvignil promet, obenem pa tudi olajšalo poslovanje. Že v drugem letu je podružnica dokazala svoj upravičen obstoj in krog klijentele je rasel iz dneva v dan. Nastopila so leta gospodarske depresije in zaprla so se okenca denarnih zavodov, naš obrtnik pa je ostal v najtežjih časih zapuščen od onih, katerim je v dobrih gospodarskih prilikah zbiral zaslužke in premoženje. Izjemo je tvorila Znanstvena banka, ki je skozi vso to težko dobo bogato oplojala obrtniško delavnost in s tem v nebroj primerih tudi rešila ali vsaj omilila gospodarsko stisko.

Že to dejstvo nam jasno izpričuje pomembno korist tega našega denarnega zavoda in prepričani smo, da bo v njem našel tudi v bodoče naš obrtnik najboljšega svojega podpornika in zaupljivo pomoč. Formalnosti, ki danes morda še koga odbijajo, da se ne poslužuje in ne dela s tem zavodom, te formalnosti bodo v doglednem času tudi dobile drugačno obliko, ker nam je z vestnim gospodarjenjem uspelo dokazati, da je slovenski obrtnik soliden in pošten. Ako danes razmeram primerno ljubljanska podružnica ne zaznamuje še boljšega uspeha, moramo to pripisovati predvsem okolnostim na tukajšnjem denarnem tržišču, deloma pa tudi dejstvu, da poslovno vodstvo ni kos dani nalogi. Z izločitvijo nestorja našega obrtništva gospoda Franchettija, ki je spretno znal čuvati in braniti potrebe tukajšnjega gospodarstva je prenehala pravna povezanost, ki jo želimo poživiti prav na letošnjem občnem zboru.

Uredba o pobijanju šušmarstva

Na seji finančnega odbora, ki se je vršila dne 24. februarja je minister trgovine in industrije g. Jevrem Tomić podal ekspozice o predlogu proračuna za svoj resor. Del tega ekspoziceja je posvečen obrtništvu. Minister trdi, da se je v preteklem letu pokazalo pri obrtništvu znatno izboljšanje. V dokaz temu navaja prirastek obrtnih delavnic v letu 1938 — 4.370 proti prirastku v letu 1937 — 3.580.

Ne moremo trditi, da pomeni prirastek novih delavnic tudi izboljšanje splošnega položaja pri obrtnikih. Točno sodbo o tem bi lahko iznesli šele takrat, kadar bi vedeli kdo so tisti, ki so v preteklem letu odprli nove delavnice, v katere stroke te delavnice spadajo, zakaj so se osnovali in še z navedbo kraja, v katerih so se odprle. Vprašanje je tudi, če niso prav ti poedinci bili prej šušmarji.

Pa to le mimo grede. Gospod minister je ob tej priliki izjavil, da je že pripravljen načrt posebne uredbe o pobijanju šušmarstva. Ta izjava obljublja likvidacijo tistega vprašanja, za katerega se je obrtništvo toliko trudilo po zborovanjih in še bolj v tisku. Pomislimo samo, koliko dragocenega časa se je porabilo za dokazovanje, da je nujna potreba, da se to vprašanje končno že enkrat reši.

Kakšen je načrt pripravljene uredbe nam zaenkrat ni znano, ker še nikjer ni bil objavljen in tudi nikomur sporočen. Ne vidimo razloga, zakaj bi se s tem načrtom ne seznanile naše obrtniške institucije, ki bi podale svoje mišljenje pa tudi predloge, od katerih se more pričakovati samo korist.

Mi verujemo v iskrenost izjave ministra trgovine in industrije, da bo omenjena uredba tudi izdal. Mi vsi tudi to akcijo toplo pozdravljamo. Vendar pa vsakega obrtnika zanima, kako dolgo bo moral obrtništvo še čakati, da bo iz načrta nastal tekst in kdaj bo ta tekst kot končna uredba uzakonjen. Ta vprašanja se človeku vsiljujejo kar sama, ker nam je doslej bila že večkrat obljubljena rešitev vprašanja o pobijanju šušmarstva pa smo vedno ostali in se morali zadovoljiti le z golimi obljubami. Nikogar ne sodimo, da je namenoma izbegaval likvidacijo tega

vprašanja, ali dejstvo je, da se šušmarstvo nemoteno razvija in mu nihče ne dela ovir.

Izdelava take uredbe o pobijanju šušmarstva ni enostavna in tudi ne lahka naloga. Vse polno je vprašanj, s katerimi se mora računati. Tudi pri najboljši volji in iskrenosti sodelujočih je možno, da pri izdelavi take uredbe ne bodo vsega predvideli. To delo zahteva dobre poznavalce razmer v podeželju. Iz pisarne se masikaj vidi, ali na terenu se spozna še več. Z ozirom na to je najboljši in najsigurnejši, da se to dvoje spoji, a to pomeni z drugo besedo, da se uredba izdela ob sodelovanju in s pristankom obrtnikov. To je edina pravilna pot in ni razloga, da bi se po njej ne hodilo.

Če bodo poklicni faktorji ob sodelovanju obrtnikov izdelali uredbo, za katero se bo obrtništvo izreklo v pozitivnem smislu, potem pada tudi odgovornost v slučaju nezadovoljstva na obrtništvo samo, in ne na ministrstvo, ki bo vse ugovore in pritožbe lahko mirne duše odklanjalo od sebe.

V interesu ministrstva samega je, da tako postopa pri izdelavi te uredbe, ker se bo v skupnem medsebojnem sodelovanju z obrtništvom prišlo do najtočnejših podatkov in najkoristnejših predlogov.

Obrtništvo je zahtevalo, da se vprašanje o pobijanju šušmarstva reši z zakonom, in je v tem smislu tudi samo izdelalo zakonski načrt, ki ga je poslalo ministrstvu. Žalibog je pri tem ostalo.

Ker iz tehničnih in drugih razlogov ni časa, da bi se o tem važnem vprašanju izdelal posebni zakon, se bodo morali obrtniki zaenkrat zadovoljiti z uredbo, ki pa naj bi čimprej izšla in ki mora soglašati z že omenjenim zakonskim načrtom, ki ga je svoj čas predložilo ministrstvu obrtništvo samo.

Nadejamo se, da bo kmalu rešeno eno veliko obrtniško vprašanje. Želja vsega obrtništva je, da bo ta rešitev zadovoljiva za celokupen obrtniški stan in da se ne bo treba na to vprašanje več povračati in izgubljati zanj časa in moči. Zavedati se moramo, da tarejo obrtništvo še druge težave, ki tudi že dolgo čakajo na rešitev.

Vprašanje novelizacije obrtnega zakona

Ko je sedanji obrtni zakon 9. marca 1939 dobil obvezno moč, je vsak naš gospodarstvenik bil prepričan, da nastopa z njim za obrtništvo nova doba. Poleg reda, ki smo ga popreje pogrešali, smo pričakovali, da bo uveljavljeni zakon v svojih 462 § nudil več, kot zgolj okvir zakona.

Pričakovanje pa nas je razočaralo. V praksi so se pokazale občutne pomanjkljivosti, ki so zahtevale temeljite obdelave. Toda zgodilo se ni nič. Od 72 specialnih uredb, ki jih je novi zakon predvideval, do danes še niti ena ni bila realizirana, razen § 283, ki pa ni v soglasju z zahtevami, ki jih je stavilo obrtništvo.

Krivda za to površnost leži predvsem v neuravnovešenem strankarstvu, ki je vse do danes obdržalo primat v državi. Življensko važna vprašanja so se reševala z ozkega, strankarsko-političnega gledišča, površno in lahkomišelnost. Nobeno dosedanje parlamentarno razdobje ni pokazalo dovoljnega zanimanja za smotrno notranjo izgraditev

države, ki ima svoje izhodišče v zadovoljivih eksistenčnih prilikah širokih plasti naroda. Manjvrednostni kompleks »poklicanih« je podlegel političnemu zvodništvu, pri tem pa z neodpustljivo lahkomišelnostjo pozabljal na razpoloženje naroda, ki je globoko v sebi nosil zdrave pojme o redu in pravici.

Poravnajte

naročnino
za

OBRTNIŠKI
KOLEDAR 1939

Že sedem let se obrtništvo zama bori za novelizacijo tega zakona in obenem s tem za svoje pravice. Ni sentimentalnost, če trdimo, da se čutimo zapostavljene, niti ni demagogija, če opozarjamo, da ta zakon ne ureja položaja malega in srednjega obrtnika. Preko svojih zbornic smo že opetova-

Vesti zadnjih dveh tednov

Kampanja italijanskih listov proti Franciji se nadaljuje z nezmanjšano silo in daje malo upanja za zboljšanje odnošajev med Francijo in Italijo. Kako ostru je kampanja italijanskih listov, naj služi kot primer uvodnik lista »Stampa«, ki zanika vsako upravičenost francoskega kolonialnega imperija. Tu gre vendar za imperij, vzklika list, ki mu manjkata vsaka enotnost in vsaka ideja in ki ni v nobenem razmerju s številom prebivalstva in močjo Francije. To je vendar dežela, ki jo upravljajo Židje, izkoriščajo mestici, branijo pa črnci in ki se boječe sili k Angliji, da bi jo branila.

Po vesteh nemških listov ne bo Mussolini zahteval od Francije nikakega odstopa ozemlja, temveč bo zahteval le: 1. Znižanje prevoznih tarif skozi Sueski prekop. 2. Svobodno luko v Džibuti ter večjo udeležbo pri železnici Džibuti—Adis Abeba. 3. V Tuniziji morajo imeti Italijani iste pravice kakor Francozi.

Angleški vojni minister Hore Belisha je predložil spodnji zbornici proračun vojnega ministrstva ter podal pri tej priliki izjavo, ki je vzbudila po vsem svetu največje zanimanje. Naglasil je namreč, da v primeru vojnega napada na Francijo Velika Britanija nikakor ne bi bila nevtralna, temveč bi priskočila Franciji na pomoč tudi z vso svojo kopleno vojsko. Ta je štela pred l. 1914. samo 6 divizij, danes pa šteje 19 divizij, ki so vse najmoderneje opremljene. Poleg tega je britanska kolonialna vojska tako okrepljena, da je v primeru potrebe vsa celinska vojska Anglije prosto na razpolago. Navedel je nadalje, da se bo število protiletalskih baterij z novim finančnim zakonom povečalo za 1500%. Tudi za rekrutacijo vojske je že pripravljeno vse potrebno.

Velika možnost je, da znatno povečamo izvoz v USA, kakor se trdi v oficialnih krogih. Zlasti bi mogli več izvažati cementa, raznih kož, klejev za čevljarje, kostne moke, ustrojene svinjske kože, celuloze, steklene posode, klubukov, tuljcev itd. Prav tako pa zlasti mnogo narodnih vezenin, kar pa officialno poročilo ne omenja.

Patriarh romunske pravoslavne cerkve Miron Cristea, ki se je šel zdraviti v Cannes, je tam umrl. Patriarh je bil rojen l. 1868. na Sedmograškem, postal l. 1909. škof ter je l. 1918. v Albi Juliji prečital listo o priključitvi Sedmograške k Romuniji. Za patriarha je bil izvoljen l. 1925. L. 1938. je postal ministrski predsednik. Užival je v vsej Romuniji največje spoštovanje.

Za novega ministrskega predsednika Romunije je bil imenovan Calinescu, dosednji podpredsednik vlade in dejanski vodja sedanje romunske vladne politike, ki ostane zato tudi popolnoma neizpremenjena.

V Madridu se je izvršil državni preobrat in ustanovil narodni svet, ki je odstavil vlado ministrskega predsednika Negrina. Narodni svet vodijo polkovnik Casado, podpredsednik parlamenta Basteiro in več soc. demokratičnih poslancev. Komunisti in anarhisti so iz narodnega sveta izključeni. Narodni svet je izdal po radiu oklic, v katerem ostro napada bivšega min. predsednika Negrina, češ da je hotel uničiti vso Španijo in da brezvestno hujska v novo svetovno vojsko, sam pa da hoče z nagrabljenimi zakladi pobegniti v tujino. Novi poveljnik general Casado je imel po radiu govor, v katerem je dejal, da se bodo borili, dokler ne dosežejo častnega miru. Ali mir Špancem ali borba do zadnjega!

no opozarjali na to nevzdržno stanje. Rešitev tega vprašanja smatramo za gospodarsko nujnost in v tem pogledu ne moremo trpeti nobenega zavlačevanja več. Prepričani smo, da bodo na merodajnih mestih uvideli, da so predmetni predlogi izšli iz želje pomagati domači podjetnosti do veljave in analogno s tem do gospodarske osamosvojitve.

Istočasno ne bo odveč, če pribijemo, da so vsi dosedanji parlamenti polagali vse premalo pažnje raznim trgovin-skim dogovorom in konvencijam, posebno v onih členih, ki imajo svoje izhodišče v šu 7. O. Z. 2.

Širite „OBRTNI VESTNIK“!

Širite „OBRTNI VESTNIK“!

Širite „OBRTNI VESTNIK“!

Zal pa smo imeli nešteto krat priliko v parlamentu slišati izjave, ki nam v nobenem pogledu ne delajo časti, po drugi strani pa kažejo frapantno nepoznanje strukture domačega gospodarstva.

Toda k stvari. Nikakor nismo proti urejenim gospodarskim odnošajem s

sestavi in nesestavi. Smatramo pa, da je neprimerno klicati v naš gospodarski sestav tujo podjetnost v obliki prekomernega kapitala, v okviru zakona o največjih ugodnostih, pri vsem tem pa v eni sapi priznavati, da mi kapitala nimamo. V kolikor to ni gospodarski samomor, je pa vsaj nelogično. Nobenega smisla namreč nima sklepati dogovore po recipročnem sistemu, če je samo na eni strani podana možnost te ugodnosti tudi izkoristiti. Da to nismo mi, menda ni treba posebej povedati. Če bomo zapadli v popolno odvisnost kateregakoli zunanega kapitala, se bomo za to mogli zahvaliti edino naše lastni kratkovidnosti in nestvarni tovrstni zakonodaji.

Predlogi obrtništvu za novelo O. Z. zahtevajo preusmeritev dosedanje prakse. Ne zvonomo plat zvona niti ne nameravamo igrati prve violine, mi samo opozarjamo.

Z nobeno novelo pa, ki bi izpreminjala samo dikcijo se ne bomo zadovoljili. Smatramo, da je bilo simptomatičnega zdravljenja dovolj, političnih prerekanj smo siti. Zlo je treba odpraviti v njenem žarišču. Danes naj govori stvarnost, koristi od tega bomo in eli vsi.

Izlet v Milano

Zveza obrtnih društev v Ljubljani priredi ekskurzijo z avtobusom na milanski velesejem od 22. do 25. aprila 1939.

Prvi dan: Odhod avtobusa v soboto dne 22. aprila ob 13. uri izpred nebotičnika na Vrhniko, Planino, Postojno, Razdrto, Ajdovščino, Gorico, ob Doberdobo v Ronki, Lattisano, Santa Dona die Piave, Mestre, Benetke (večerja, prenočišče).

Drugi dan: Po zajtrku ogled cerkve Sv. Marka, Doževe palače. Ogled panorame Benetk s 100 metrov visokega razglednega stolpa, kamor se dvignemo z električnim dvigalom (kosilo). (Ob 13. uri vožnja z motorno ladjo do Garaže na Mestre, nato z avtobusom po specialni avtomobilski cesti na Padovo, Vicenzo, Verono, Gardsko jezero, Brescia in zopet po avtostradi do Milana, kamor prispemo okrog 21. ure (večerja, prenočišče).

Tretji dan: Po zajtrku ogled velesejma, po kosilu pod vodstvom milanskega vodnika, ogled z avtobusom po mestu. Po ogledu večerja, po želji obisk milanske scale, prenočišče.

Četrti dan: Odhod ob 4. uri zjutraj na Brescio v Verono, ogled arene, iz Verone na Padovo, ogled cerkve Sv. Antona (kosilo). Po kosilu odhod na Mestre, Monfalcone, ob morski cesti na Miramar v Trst (ogled пристanišča in akvarija). Odhod iz Trsta na Občine, Sežano, Postojno (večerja) Ljubljana, kamor prispemo pred polnočjo.

Celokupna vožnja in kolektivni potni list, vožnja z motorno ladjo, vožnja z električnim dvigalom na razgledni stolp vstopnina v Doževo palačo in za akvarij, vstopnina za velesejem stane za osebo Din 347.—

Prehrana in prenočnine pa Din 238.— kar pa ni obvezno.

Prijaviti se je treba najkasneje do 10. aprila Zvezi obrtnih društev v Ljubljani, Sv. Petra c. 4. Vsak prijavitelj naj pošlje dve sliki in naslednje podatke: Ime in priimek, ime očeta, deklinško ime matere, poklic, kraj in datum rojstva ter stalno bivališče.

Vsi prijavitelji, ki ne spadajo pod območje ljubljanske policije morajo imeti od pristojnega sreskega načelstva dovoljenje da lahko potujejo s kolektivnim potnim listom v Italijo. Fotoaparate in daljnogledne lahko vsak vzame s seboj. Vse podrobne informacije daje Zveza obrtnih društev, Ljubljana, Sv. Petra c. 4. Telefon 35-23.

Iz naših organizacij

Obrtno društvo v Gorenji vasi je imelo svoj redni letni občni zbor dne 26. februarja 1939. Iz poročila upravnega odbora je razvidno, da je društvo v preteklem letu z ozirom na prilike, v katerih se je nahajalo, bilo aktivno v vsakem pogledu, kar dokazuje tudi aktiven saldo blagajne ter izkaz matične knjige.

Društvo je v letu 1938. imelo skupno 32 članov. Članarina znašna letno din 12.— in sicer je iz omenjene vsote plačano din 6.— za naročnino »Obrtnega vestnika«, ostalo pa doplača društvena blagajna iz dohodkov društvenih prirediteljev. V zadnjih letih se je društvo posebno izkazalo delavno v socialno humanem pogledu s tem, da v denarni stiski svojih članov pomaga istim z denarno podporo, kakor tudi obrtniškim vdovam z nepreskrbljenimi otroci.

Društvo je v svojem območju v letu 1938 ustanovilo cenzurni odbor Zanatske banke, ki se je v preteklem letu pokazal zelo delavnega v prid domačega obrtništvu.

V imenu Zveze obrtnih društev za dravsko banovino ter v imenu predsedstva je pozdravil občni zbor tovariš Igljč Fran. Podal je obširno poročilo, v katerem je očrtal celoten program ter cilje omenjene Zveze. Po poročilu Zvezinega tajnika se je razvila širša debata ter so se obravnavala vsa pereča obrtniška vprašanja.

Pod pritiskom in teži raznih obrtniških obveznosti je obrtništvu vsekakor prisiljeno zahtevati zakon o pobijanju šušmarstva, novelizacijo obrtnega zakona, ki je zelo pomanjkljiv, preklic obratovanja državnih kaznilnic in državnih ustanov ter pravično razdeljeno delo državnih naročil po banovinah. Oprostitev davka 60 let starim obrt-

nikom, kateri delajo sami ter razbremenitev obrtnikov pri raznih dajatvah, kakor tudi spremembo člena zakona o zavarovanju delavcev, kateri obremenjujejo delodajalca na šdnevno plačilo delavske bolezni, ko vendar oba plačujeta bolezensko zavarovanje delavca.

Z ozirom na starostno zavarovanje, so obrtniki mišljenja, da naj država pomaga tudi obrtniku na sličen način kot je to storila pri kmetu. Ker je obrtnik danes preobremenjen z raznimi dajatvami, je umesten predlog tretjega razreda pri starostnem zavarovanju in sicer največ za din 25.— mesečno.

Zavarovanje naj se uvede v smislu osnivanja samostojnih zavodov ter na podlagi popolne samostojnosti finančnega obratovanja istih.

Občni zbor pozdravlja akcijo za enotno združenje vseh obrtnikov v dravski banovini ter apelira na Zvezo, da naj vložijo vse svoje moči, da isto izvede in sicer, ne na programu posamezne osebe, ampak na programu perečih vprašanj in težko pridobljenih obrtnih pravic.

Končno so bile izvedene še volitve novega odbora in sicer:

Predsednik Šorli Ivo, podpredsednik Dolinar Ciril, tajnik Tomlin Ivo, blagajnik Jenko Anton; odborniki: Trček Jernej, Mezek Franc, Trpin Jože, Košir Pavle; namestniki: Tavčar Lovro, Frellich Vinko, Erznožnik Pavle; nadzorni odbor: Potočnik Tomaž, Miklavčič Matje, Demšar Pavla.

Zaradi lažjega delovanja in intenzivnejšega društvenega dela je društvo ustanovilo dva odseka in sicer: Odsek Gozenja vas in odsek Poljane.

Občni zbor v Mariboru

Dne 4. marca t. l. se je vršil občni zbor Slovenskega obrtnega društva v Mariboru. Obsežni prostori Narodnega doma so bili tako polni, da je bilo treba odpreti še posebno sobo, da so dobili udeleženci prostor. To je jasen dokaz, da se mariborsko obrtništvu dobro zaveda kje je njihovo mesto potom katerega bodo znali dvigniti svojo prostovoljno borbena organizacijo ter z odločno voljo in stanovsko zavestjo braniti svoje pravice za zboljšanje gospodarskega položaja. Zboru je predsedoval predsednik tovariš Sojč. Uvodoma je prisrčno pozdravil vse navzoče ter zastopnika Zveze obrtnih društev g. Igljč Fran. Podal je obširno poročilo o delu društva in o težki borbi, ki jo vodi posebno obrtništvu v Mariboru proti obrtnim delavnicam in kaznilnicam in ostalih ustanovah, ki izvršujejo rokodelska dela v lastni režiji. Društveni tajnik je podal obširno poročilo o delu društva in vseh važnih akcijah, ki jih je podvzelo društvo v zaščito obrtnega stanu zlasti pa o težki borbi proti šušmarstvu, delavnicah in kaznilnicah kjer n. pr. zaposluje samo v krojaški stroki 56 pomočnikov s 30 stroji in 58 pomočniki čevljarke stroke, ki izvršujejo dela po naročilu samo za privatnike. Žal da merodajni faktorji ne uvidijo ta krivični čin, ki ga vršijo zločin in s tem odjedajo kruh poštememu rokodelskemu mojstru in pomočniku.

Blagajnik tovariš g. Ilich je podal blagajniško poročilo, za nadzorni odbor pa tovariš g. Gustinčič in Forstnerič, ki so bili vsi soglasno sprejeti.

Poročilo za prosvetni odsek je podal tovariš Pahernik, za gospodarski odsek tovariš Jemec, ki je omenil med drugim akcijo za postavitev obrtnega doma v Mariboru. Tovariš Knez za socialno politični odsek in tovariš Jagodič za propagandni odsek. Vsa poročila so bila z odobravanjem sprejeta. V imenu občine je pozdravil zborovalce Dr. Senkovič in obljubil, da bo o vseh težavah obrtništvu v Mariboru poročal na merodajnem mestu.

Predsednik obrtnega odseka Zbornice za TOI je poročal o delu Zbornice. Tovariš g. Igljč pa je poročal o delovanju Zveze obrtnih društev, kar je bilo z zadovoljstvom sprejeto. Končno je tovariš g. Vahtar stvarno priporočal, da se ne uvaja v obrtne organizacije strankarska politika, pač pa naj se usmerijo vse sile v obrambo obrtniškega stanu.

Končno so sledile volitve in je bil ponovno izvoljen za predsednika tovariš Sojč in za podpredsednika tovariš Besak.

Odborniki: tovariš Jemec, vrtnar; Forstnerič, mizar; Fidler, mesar; Raj-

Iz Mariborskega »Večernika« posnemamo:

TONE URŠIČ, CELJE

Obrtništvu in strankarska politika

Vedno pogosteje se izraža želja, da bi se v obrtniške vrste povrnila medsebojna strpnost, poudarja se potreba enotnega obravnavanja važnih narodnogospodarskih vprašanj, ker je dosedanja razcepljenost rodila le slabe posledice.

Obrtništvu dravske banovine je razdeljeno po svojih prostovoljnih organizacijah v tri tabore. Vsaka skupina zase skuša izdajati svoje glasilce, kar je za naše razmere značilno in priznajmo si odkrito, da je to sport, ki bi si ga trezno obrtništvu po drugih državah ne upalo dovoliti. Značilno je to prav posebno še radi tega, ker neizpodbitno dokazuje, da se še vedno nahajamo v onih primitivnih razmerah, ko si že vsako cvičkarsko omizje privaja pravico, predstavljati posebno ideološko »večino«.

20.000 obrtnikov premore Slovenija. Vsi ti tisoči imajo enake interese, toda kljub temu imamo kar tri »zveze«, od katerih vsaka gleda skozi drugače barvana očala. Krivda za vse leži v tem, ker se je hote ali nehote vnašala v naše organizacije dnevna politika in so zaradi tega bila trenja tako rekoč potrebna nujnost. Obrtništvu samo pa trpi in čaka, da bodo odgovorni činitelji storili zanj to, kar je v danih razmerah resnično potrebno. Ni samo žalostno, tudi smešno je, če prihajajo na odgovorna mesta predlogi od treh strani, ki pa se v enem in istem vprašanju le prečesto načelno razlikujejo. In poleg tega prihajajo ti predlogi pod zgovornim zaglavjem: »v imenu večine obrtništvu«.

Iz gornjih razlogov je potrebno spregovoriti odkrito besedo. Nikogar ni med nami, ki si ne bi želel najti pot, ki naj privede obrtništvu končno že do spoznanja, da je samo v enotnem nastopu jamstvo za uspehe. Vsakomur pa mora biti jasno, da vse tako dolgo, dokler bodo obrtniške organizacije kakor koli politično barvane, ne bo mogoče govoriti o enotnosti v obrtniških vrstah. Obrtništvu naj po svojih prostovoljnih organizacijah predstavlja samo stan, potom njih naj rešuje samo svoje stanovske probleme in ničesar drugega. Obrtništvu kot važen narodno gospodarski činitelj predstavlja gospodarsko-etično vrednoto in nikako strankarsko politično agenturo. To si je treba enkrat za vselej zapomniti. Po vseh dosedanjih razočaranjih imamo popolno pravico zahtevati, da morajo vsi oni, ki še danes nočejo vedeti, da se v obrtniške organizacije ne sme vlačiti dnevna politika — v političen penzijo. Obrtniške organizacije so strokovne in kot take stoje visoko nad strankarsko politiko. Narodno gospodarska vprašanja pa ne smejo biti vezana na trenutni političen položaj.

Povedati je treba brez slepomišenja, da nečemo biti igrači v rokah onih, ki si domišljujejo, da nas umstveno nadvladajo in da imajo pravico biti naši politični učitelji. Otresimo se končno

že one primitivne miselnosti, ki je iz nas delala politične sužnje in povejmo, da kot stan odklanjamo vsako politično varuštvo.

Dolžnost vsakogar je, da spoštuje svetovno nazorska gledanja vsakega posameznika tudi v naših vrstah. Nihče nima pravice osnavljati obrtnih organizacij na strankarsko politični osnovi. Dovolj je bilo izigravanja doslej, zdaj pa je treba kreniti na druga pota. Obrtniški stan je vreden večjega spoštovanja in dolžnost poklicanih faktorjev je, da ne pospešujejo razdora med obrtništvom za tako bagatelno ceno, kot je dnevna politika.

Priznajte nam toliko umstvene zrelosti, da znamo sami razločevati med dobrim in zlim, brez pristranskega prišepetavanja. Pustite posamezniku, da se nazorsko opredeli po svoje, — in da misli s svojo glavo.

Dovolj je bilo ponižanj in izigravanja doslej. Vsemu temu je kriva brezprimerna lahkomišelnost mnogih, ki so smatrali, da bodo po korumpirani politični poti dosegali uspehe. Zavajali so obrtništvu na pota, ki so vodila v odvisnost od trenutnih prilik.

S to prakso je treba enkrat za vselej nehati. Vroče želimo, da pride do fuzije obstoječih obrtniških organizacij, iz katerih mora nujno izpasti vsako politično delovanje, pa naj si bo še tako spretno maskirano.

Iz treh obrtniških glasil naj bi se s složnim delom ustvaril obširnejši tednik, ki bi po obsegu in vsebini pričal, da se v naših organizacijah stvarno dela na važnih narodnogospodarskih vprašanjih, ne pa zgolj na osebnem razračunavanju.

Zahtevamo brezpogojno izključitev vsake politike, ne pustimo cepiti obrtniških vrst z raznim primitivnim taktiziranjem, zahtevamo brezpogojno spoštovanje našemu delu in stanu in ne pustimo življenjsko važnih vprašanj reševati pod očesnim kotom dnevne politike.

★

Mi se popolnoma strinjamo z izvajanjem v tem članku. Prav posebno nas veseli, da so tudi v vrstah neorganizirane obrtništvu ljudje, ki se zanimajo za naše težnje in živo spremljajo naša gibanja. Želimo, da bi se čim večkrat v dnevnem časopisju obravnavala vprašanja, ki se nanašajo na obrtništvu in bi na ta način tudi širši sloji naroda bili informirani o njegovih perečih vprašanjih.

Obrtniki!
širite svoj
strokovni list!

her, krojač; Gustinčič, kovinar; Robinšek, čevljar; Semko, krznar in Juratič, brivec.

Namestniki: Lešnik, Kotar in Horvat.

Razsodišče: Bureš.

Nadzorni odbor: Vahtar in Bureš.

Za prosvetni odsek tovariš Pahernik, za socialno političen odsek tovariš Knez, za propagandni odsek tovariš Jagodič in za gospodarski odsek tovariš Jemc.

Za poslovodečega tajnika je bil izvoljen dolgoletni zaslužni član in odbornik tovariš Kvas.

Vsi izvoljeni so funkcijo sprejeli. Ob zaključku je predsednik tovariš Sojč pozval vse navzoče k složnemu delu, vsak naj se zaveda, da je prevzel funkcijo za požrtvovalno delo za celoto ter tako zaključil impozantno zborovanje.

Fran Igljič.

Občni zbor v Kamniku

V nedeljo 12. marca t. l. se je vršil v Gasilnem domu občni zbor Obrtnega društva v Kamniku.

Predsednik tovariš Skof je pozdravil vse navzoče, posebno pa tovariša Igljiča, kateri je zastopal Zvezo obrtnih društev iz Ljubljane. Spominjal se je umrlega člana tovariša Trobenška. Nato je podal poročilo o delu in bodočih nalogah. Tajnik tovariš Fajdiga je prečital zapisnik in podal tajniško poročilo. Tovariš Igljič je podal poročilo o delu in programu Zveze obrtnih društev, ki je med drugim priporočal zlasti za Kamnik, da naj društvo sodeluje pri propagandi za tujski promet. Nato so sledile volitve. Za predsednika je bil izvoljen tovariš Mejač, za podpredsednika pa tovariš Slatinšek.

Odborniki: tovariš Vindšnurcer, Holcer, Jerman, Radomlje, Fajdiga Anton, Ipavec Franc, Medved Ivan, Rostan Anton, Cebulj Alojzij, Zore Janko.

Namestniki: Lap Cene, Koncilja Fr., Kosec Maksim, Murn Ivan in Možek Jože.

Nadzorni odbor: Podbreznik Franc, Vivoda Anton in Svetlin Franc.

Na predlog tovariša Jermana se je kooptiral v odbor tov. Murn. Članarina se določi na 12.—Din letno. Po izčrpnih in resnih razpravah za postavitev obrtnega doma se je izvolil poseben odsek, ki ga tvorijo ugledni člani društva tov. Skerjanc, Mejač, Vindšnurcer, Slatinšek, Holcer in Murn.

Tovariš Skof pozivlja navzoče k složnemu delu za podvig obrtniškega stanu in zaključi lepo zborovanje.

Fran Igljič.

Vabilo

na redni občni zbor združenja dimnikarjev za dravsko banovino v Ljubljani, ki bo v nedeljo, dne 26. marca 1939 ob pol 10. uri dopoldne v kletni dvorani hotela »Metropol« (pri Mikliču) v Ljubljani, Masarykova cesta (nasproti glavnega kolodvora). — Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika in tajnika. 3. Blagajniško poročilo in poročilo nadzorstvenega odbora. 4. Proračun za leto 1939. 5. Volitev članov uprave. 6. Volitev članov mojstrskih in pomožniških izpitnih komisij. 7. Sprememba pravil. 8. Samostojni predlogi. 9. Slučajnosti. Ako občni zbor ob navedeni uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil po preteku pol ure pri vsakem številu navzočih članov. — Ev. samostojne predloge je treba predložiti združenju pisмено vsaj tri dni pred občnim zborom. Po čl. 14. pravil združenja so vsi člani dolžni priti osebno na občni zbor. Odsotnost se opraviči le v slučaju bolezni ali kake druge nepremagljive ovire. Proti članom, ki bi neopravičeno izostali od občnega zbora, se bo postopalo po čl. 8 pravil združenja. Za opravičilo izostanka se bodo upoštevale le pismene opravičbe. Člani se morejo za to priliko poslužiti ugodnosti polovične vožnje z nedeljsko povratno vozovnico. Predsednik: Udovič Andrej l. r.

Vabilo

na redno letno skupščino, ki se vrši dne 26. marca 1939. ob 9. uri v veliki dvorani hotela »Krona« v Dolnji Lendavi. Dnevni red: 1. Otvoritev in poročilo predsednika; 2. Čitanje zapisnika zadnje seje; 3. Poročilo tajnika; 4. Poročilo blagajnika; 5. Poročilo nadzornega odbora; 6. Odobritev računa za leto 1938; 7. Proračun za leto 1939; 8.

Nabava nekretnina; 9. Volitev: a) predsednika, b) podpredsednika, c) 12 članov uprave in 6 namestnikov, č) 3 članke nadzornega odbora in 2 namestnika, d) 5 članov častnega odbora, e) 2 članov in 1 namestnika iz vsake stroke v pomočniško izpraševalni odbor; 10. Slučajnosti. Člani, ki žele, da skupščina razpravlja in sklepa o predmetih, ki niso na dnevnem redu, morajo to prijaviti najmanj 3 dni pred skupščino upravi združenja. Računski zaključek za leto 1938. in proračun za leto 1939 je članom na vpogled v pisarni združenja v Lendavi. Če skupščina ob določeni uri ni sklepčna, more eno uro pozneje sklepati ob vsakem številu navzočih članov. Člani, ki svoje neudeležbe na skupščini ne upravičijo, zapadejo globi 20.—Din. Predsednik: Fritz Stefan l. r.

Skupno združenje obrtnikov v Dol. Lendavi

Tečaj za avtogeno varenje v Kočevju

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Kočevju tečaj za avtogeno varenje za mojstre in pomočnike kovinarskih strok iz kočevskega sreza. Tečaj se bo vršil od 27. marca do 6. aprila t. l. celodnevno. Prijave za tečaj je treba poslati pisмено z navedbo točnega naslova in poklica Skupnemu združenju obrtnikov v Kočevju, ki bo dalo prijavitelcem tudi potrebna pojasnila.

Konferenca obrtniških zbornic v Beogradu

3. t. m. se je zaključila konferenca vseh obrtniških zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic, ki se je vršila v prostorih obrtniške zbornice v Beogradu. Razpravljalo se je v glavnem o vprašanju socialnega zavarovanja obrtništvu in o razširjenju pavšalnega plačila pridobnine obrtnikov tudi na mesta z nad 20.000 prebivalci. Osutek uredbe o zavarovanju obrtnikov, ki ga je izdalo ministrstvo trgovine in industrije se sprejme kot temelj za izdelavo nove uredbe in izvedbe zavarovanja. Z ozirom na možnost in ekonomski položaj obrtništvu je konferenca postavila nekaj načelnih pripomb, ki so važne pri izdelavi nove uredbe.

Tako n. pr. naj pri izvedbi tega zavarovanja sodeluje tudi država s svojo pomočjo. Obveznost zavarovanja velja za mestne in podeželske obrtnike, kar tudi edino odgovarja cilju in smislu samega zavarovanja. Starostna meja naj se zniža od 65 let na 60 let. Zahteva se popolna avtonomija za ustanove obrtniškega zavarovanja. Imovina naj se uporablja za kreditiranje obrtniškega gospodarstva in ustanov ter se oprosti od obveznega vlaganja v državne vrednostne papirje. Višina premij naj se določa po zbranih podatkih in po matematičnem računanju s tendenco, da morajo biti premije sprejemljive za obrtništvu, rente pa čim večje. Zahteva se, da delavsko zavarovanje obvezno izplačuje del rente zavarovanja obrtnika za čas, ki ga je prebil kot zavarovanec delavskega zavarovanja. Osnuje naj se poseben fond, ki bi bil dotiran od prispevkov oseb izpadlih od zavarovanja in posebnih taks, ki bi se v obliki markic lepile na potrdila in dokumente, ki jih izdajajo obrtniške ustanove.

Konferenca je zahtevala podaljšanje roka za stavljanje mišljenja na načrt uredbe do konca tega leta. V tem času se mora zbrati ves statistični material.

Konferenca je razpravljala tudi o pavšalizaciji pridobnine za vse obrtnike. Izjavila se je za izvedbo razširjenega pavšalnega plačila pridobnine na mesta z nad 20.000 prebivalci. Za vsako skupino je predložena posebna vsota pavšala. Stem bi bili obrtniki oproščeni vlaganja prijav, poleg tega pa tudi plačila splošnega davka na poslovni promet, dopolnilnega davka, med tem ko bi osnova za plačilo samouprav njih doklad bila znižana na 60% od zneska pavšala.

Dopisujte v „OBRTNI VESTNIK“!

Naročnino za „Obrtni Vestnik“ v letu 1939 so poravnali:

- Arzenšek Franc, dimn. mojster, Sevnica ob Savi;
- Ambrožič Josip, izd. gredež, Ljubno na Gorenjskem;
- Bevc Josip, dimnikar. moj., Ljubljana;
- Bobnar Franc, kol. moj., Fužine Dol. Hrušica;
- Bercko Katarina, šivilja, Maribor;
- Bren Pavel, mestn. stavbenik, Kranj;
- Dobravc Mihael, slikar. moj., Celje;
- Gomboši Franc, ključavn. moj., Murska Sobota;
- Jeras Ivan, sedlar. moj., Ljubljana;
- Kerman Franjo, Stanetinec;
- Klančar Ivan, dimnikar. moj., Ljubljana;
- Klinar Miloš, ključavn. moj., Celje;
- Koritnik Ignac, Dol pri Hrastniku;
- Korn Teodor, klepar. moj., Ljubljana;
- Krašnja Mirko, krznar. moj., Ljubljana;
- Krulje Karol, črkoslikar. moj., Ljubljana;
- Lisac Dragan, briv. moj., Hrastnik;
- Madronič Peter, žagar, Prelesje, Stari trg ob Kolpi;
- Mandeljc Drago, stavbenik, Ljubljana;
- Mihelač Jože, Jesenice;
- Obrtna banka v Ljubljani;
- Obrtno društvo, Gorenja vas n/Škofjo Loko;
- Obrtno društvo, Sv. Pavel pri Preboldu;

- Plešnik Franc, slikar. moj., Šmartno ob Paki;
- »Pyrota«, Celje;
- Primožič Jože, p. Gorenja vas n/Škofjo Loko;
- Selan Jože, kolar. moj., Dobrunje;
- Skupno združenje obrtnikov v Novem mestu;
- Skupno združenje obrtnikov v Rogatecu;
- Sojč Ivan, kipar, Maribor;
- Saur Jurij, Celje;
- Šavs Ivan, čevljar. moj., Ljubljana;
- Sinkovic Jože, čevljar. moj., Gorenja vas n/Šk. Loko;
- Šorli Ivo, pekov. moj., Gorenja vas n/Šk. Loko;
- Šribar Franc, klobučar. moj., Celje;
- Škrajnar Janko, ml. slaščičar. moj., Ljutomer;
- Trebušak Ivan, čevlj. moj., Kotedrež, Zagorje ob Savi;
- Vanič Adolf, ključavn. moj., Krško;
- Verčnik Štefan, zidar. moj.
- Združenje sobo-črkoslikarjev itd., Ljubljana;
- Združenje krojačev, krojačic in sorod. obrti, Ljubljana;
- Združenje dimnikarjev, za dravsko banovino, Ljubljana;
- Združenje obrtnikov v Šoštanju;
- Zveza industrijcev v Ljubljani.

Ing. Franjo Lavrič: Moderen pripomoček pri razstavljanju zarjavelih strojnih elementov

Istočasni vpliv vlage, kisline in kisika povzroča rjavenje železa. Ne rjavi pa železo, ako se nahaja med bazičnimi sestavinami, n. pr. v betonu.

Kako naj postopamo pri demontaži zarjavelih delov? Doslej so uporabljali navadno petrolej, s katerim so namakali takšne dele. Toda raziskovanja so pokazala, da razmehča petrolej le mlajše, še ne popolnoma strjene plasti mazila, nikakor pa ne pravo rjo.

Ker povzroča surova sila znatne poškodbe zaradi deformacij ali loma strojnih delov oziroma orodja, se je že davno vsilil praksi problem, kako odstraniti upor rje v navojih in tesnih skladih, v katerih se nahaja še aktivna. Naj bi izrekla kemija svojo besedo.

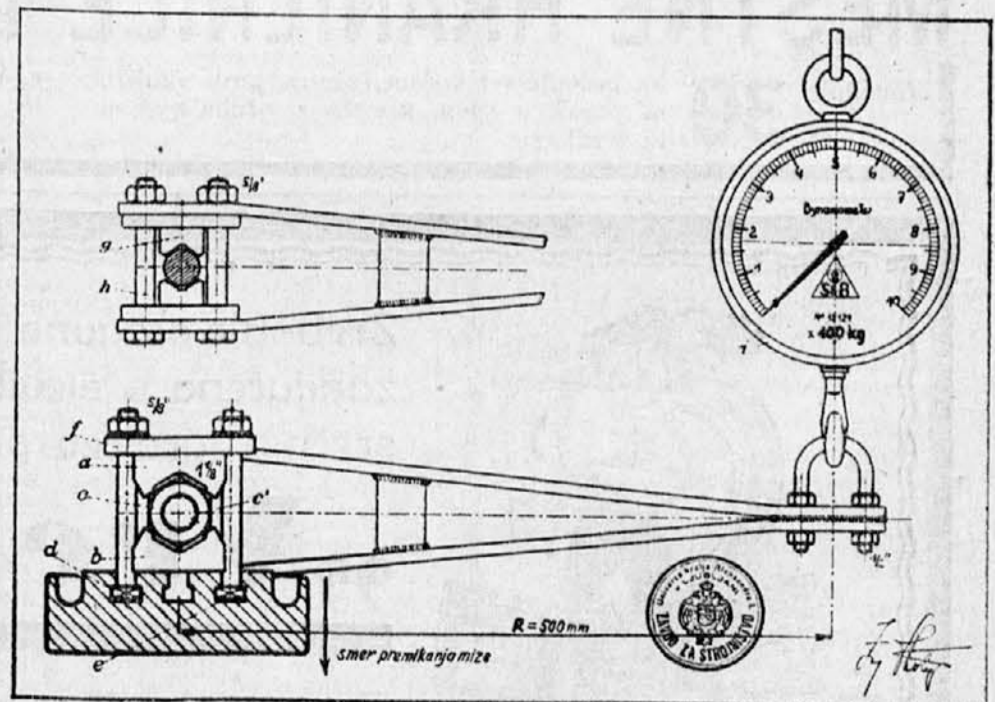
Pri tem je bilo treba imeti v vidu te smernice:

1. Čas učinkovanja in uspeha mora biti kratek.

obnese in izplača. Šele v zadnjih letih se je posrečilo najti tako sredstvo, ki ustreza vsem tem pogojem, in to je tekočina »FEREX« (kralj železa). Ta preparat se je kaj hitro vpeljal v mnogih industrijskih deželah in tudi pri nas, ker se je takoj pokazalo, kako znatne prihranke se da doseči pri delovnem času, materijalu in ekonomični uporabi človeških sil.

Zavod za strojništvo ljubljanske univerze je preiskal s pomočjo posebne naprave in z dinamometrom vrtilne momente, ki nastanejo, če se zarjavele vijake odvija. Pri tem se je pokazalo, da so bile sile na koncu 50 cm dolgega vzvoda zelo različne in da se sploh ne dajo presojati v naprej, ker je vsak primer drugačen.

Nekatere matice so se še upirale odvitju pri obremenitvi nad 150 kg, dočim so se dali drugi, tudi silno zarjave-

2. Sredstvo ne sme biti jedko, ker bi s tem trpeli strojni deli zaradi še globljega rjavenja. Zato se tudi niso obnele kisline, na katere so mislili prvotno, ker jih je težko nevtralizirati.

3. Takšno sredstvo tudi ne sme biti hud strup, ker ne bi bilo priporočljivo dati ga vsakomu v roke.

4. Brzoaktivno kemično sredstvo mora biti izredno živo tekoče, ako naj pronica v to porozno tvorbo, ki jo predstavlja rja. Znano je, da zavzema rja več prostornine kakor prvotno železo iz katerega je nastala. Zarjavela površina železa izgleda pod mikroskopom kakor luninska pokrajina, polna goratih ognjenikov, gub in dolin. Ta suha, luknjasta gmota je zagvozdna med železnimi deli strojev in jih poveže tako silno med seboj, da se raje odlomijo nego ločijo.

5. Končno naj bo takšno sredstvo izdatno in štedljivo, da se pri uporabi

li vijaki odviti že ročno v vijačnem cepcu. Pri trdno sprjetih maticah je po samo pet minut trajajočem vplivu FEREX-a popustila rja in odvijalni momenti so padli na približno polovico prvotne obremenitve v tej napravi.

Sile, ki jih zmoremo v ugodnem telesnem položaju, to je če se lahko upremo z delno ali celotno lastno težo, pa ne zadostujejo za odvitje trdo zarjavelih matic z normalno dolgim ključem. Kaj pa šele, če nesigurno stojimo na visoki ozki polici, na majajočih se lestvah ali če se nahajamo v neugodnem položaju, to je leže, kleče, čepe ali celo v vesi. Podaljšani matični ključ, težki udarci, povzročajo le poškodbe toda ne hasnejo nič ali pa so sploh nedopustni, ako moramo odmakniti prirjavele dele iz železne litine, ki je zelo krhka (kolesa, jermenice, itd.) V vseh primerih, tudi pri nezarjavelih strojnih delih, se nam demontaža s pomočjo FEREX-a vedno izplača.

Beleške

Seja medodsekovega odbora Zbornice za TOI v Ljubljani se je vršila dne 13. t. m. na kateri so bile obravnavane zahteve obrtnega odseka po izvedbi čim širše avtonomije. Sprejel se je sporazum ki daje polno jamstvo, da ne bo avtonomija posameznih odsekov v ničemer ogrožena. Končna odločitev se je prepustila posameznim odsekom, ki bodo o tem razpravljali na svojih prihodnjih sejah dne 21. t. m. ter bo ista dobila pravno veljavo s sklepom plenarne seje dne 22. t. m.

Kranjski rojak Dr. Pesjak je napravil izpit za ključavničarskega pomočnika z odličnim uspehom. Izučil se je ključavničarskega obrta pri svojem očetju. Je to prvi primer pri nas, da bi polagal doktor prava ključavničarski pomočniški izpit.

Ali že veš?

Da ne smeš lepiti obliža na odprto rano!

Da te alkohol nikoli in nikdar ne pogreje, marveč ti celo odvzame toploto!

Da uživanje česna zmanjšuje krvni pritisk v možganih!

Da je sijajno sredstvo proti slabokrvnosti ribje olje, ki ga brez težav pijemo če si prej izplahnemo usta z rumom.

Dobave in licitacije

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 15. marca ponudbe za dobavo raznih britev, gumenih prevlak in blazin, svinčenih ploščic, 20. marca krogličnih ležajev in jeklenih kroglic; 21. marca kontrolne ure; 1. aprila bombaževine za čiščenje in belih krp.

Dne 16. marca bo pri ekonom. oddelku gen. direkcije drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo kovin v blokih; 17. marca snažilne paste in sidola, smirkovega platna in smirka v prahu; 18. marca loja, smolnatih bakelj ter pocinkane in bele pločevine; 20. marca jekla za vzmeti, mangakita in plastičnega materiala za mašenje v zameno za piroluzit; 21. marca pogonskih jermen, šivalnih jermenčkov in zatikačev; 22. marca cinkove pločevine in železnih podložnih ploščic; 23. marca raznega

kaučuk materiala in železa za izdelavo zakovic; 24. marca raznega usnja in železnih vijakov za les; 27. marca barv v prahu in medeninastih vijakov za les.

Dne 16. marca bo pri Upravi zavoda »Obilicevo«, Kruševac—Obilicevo, licitacija za dobavo keramičnih predmetov lokomotive in železnih vagonovskih cistern; 24. marca civilnih mask.

Dne 16. marca bo v pisarni »Štaba Utvrđivanja« v Ljubljani licitacija za dobavo raznih žag.

Dne 16. marca bo pri direkciji pomorskega prometa v Splitu licitacija za dobavo motvoza iz konoplje in drugih potrebščin za pomorske svetilnike in dne 18. marca za dobavo zimskih plaščev.

Strojna šola mornarice kr. Jugoslavije v Kumboru—Boka Kotorska, sprejema do 16. marca ponudbe za dobavo avtomobilskih gum.

Dne 17. marca bo v intendanturi jadranske divizijske oblasti v Splitu licitacija za dobavo večje množine drv in premoga za potrebe vojaštva.

Dne 17. marca bo v intendanturi savske divizijske obl. v Zagrebu licitacija za dobavo krompirja, čebule, kisa, sladkorja, čaja in konzervirane kave.

Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 17. marca ponudbe za dobavo ročnih kladiv, jeklenih metrov in meril ter šablon za merjenje.

»Dravska radionica«, Ljubljana sprejema do 18. marca ponudbe za dobavo impregniranega platna, raznega usnja, sedlarskega sukanca in voska, platnenih krp, rezanih matic, podložnic, raznih vijakov, zakovic, smirkovega in steklenega platna, karbida, jekla in šipk za varenje.

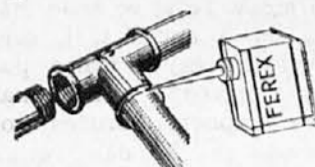
Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 18. marca ponudbe za dobavo lanene jadenine, konopljenega motvoza, železnih pocinkanih rincev, pločevine iz plavljenega jekla, železnih zakovic, čistega kositra, hlorkalcija, razne žice, kabla, izolacijskega materiala ter rezervnih delov za pisalne stroje.

Dne 20. marca bo pri Štabu IV. armijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo raznega mesarskega orodja.

Obrtna higijena

Zaprte je vzrok brezštevilnim boleznim. Posebno pri onih, ki se malo gibljejo povzročajo vrtoglavico, glavobol, tiščanje pri sreju, napetost, nezdravo barvo, mozoljasto kožo, bolezni na očeh, razne kožne bolezni, revmatizem itd. Odpraviti ga moramo naravnim putem, ker vsi umetni pripomočki vplivajo dražljivo na črevo in je potem zaprtje mnogokrat še hujše. Navajamo jako dober pa ne škodljiv pripomoček. Posebno zoper kronično zaprtje svetujemo za en do dva meseca figovo zdravljenje. Vzemi zvečer 8—10 opranih suhih fig, deni jih v kozarec in vlij na nje mrzle vode, da so vse pod vodo. Te fige pojej zjutraj na tešče in z njimi izpij tudi vodo, v kateri so se fige močile. Če bi bil učinek prehud vzemi drugič manjšo količino. Vsekakor pa jej mnogo, mnogo zelenjave in izogibaj se mesa!

ČEVLJARJE opozarjamo, da je izšla števil. 9 Obučarske revije. Cena 40.— din. Naroča se pri Obrtniškem društvu v Ljubljani.

NE MUČITE SE Z ZASTARELIMI METODAMI, SEGREVANJEM PETROLEJEM ITD.

temveč uporabljajte stalno kemično, brzo-aktivno sredstvo

FEREX

pri razstavljanju čvrsto zarjavelih strojnih delov.

Ti mali stroški se Vam bodo izplačali vedno in v vsakem primeru, ker strojnih delov razbiti ali pokvariti več treba ne bo.

FEREX je bil letos odlikovan v Parizu z zlato kolajno in je priznan od naših ministrstev vojske in mornarice ter pošte, telegrafa in telefona. Zahtevajte ga povsod!

Ing. Lavrič Franjo,
LJUBLJANA,
poštni predal 177.

KREDITNO DRUŠTVO**MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE**

dovoljuje **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938
Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.—
rezervni zaklad Din 1.183.820.—

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica števil. 7

**ZANATSKA
BANKA**

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

TELEFON ST. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavnica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—
Rezervni fond nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!

Čitajte in širite
OBRTNI VESTNIK!

Žrebanje državne razredne loterije U. razreda 37. kola je bilo zaključeno s številnimi velikimi dobitki v veliko zadovoljnost srečnih igralcev pri

„Vrelec sreče“

S 14. marcem so se začele prodajati nove srečke za 38. kolo.

Do sedaj je domača kolektura »VRELEC SREČE« izplačala svojim naročnikom ogromno število večjih dobitkov kakor tudi premijo.

Da pa bo možnost še večja zadeti velike dobitke in premije, zato prav vljudno vabi domača kolektura »VRELEC SREČE«, da si vsak nabavi pri njej srečko.

Domača kolektura »VRELEC SREČE« se odlikuje po velikem številu srečk raznih serij, ter hitri, točni in strogo solidni postrežbi ter takojšnjem izplačevanju dobitkov posluje v splošno zadovoljnost igralcev. Zato pohitite in še danes naročite srečke pri »VRELCU SREČE«, ker tu je sreča doma.

Splošno odobravanje igralcev je, da imamo v Ljubljani veliko kolekturo, ker čim več je prodanih srečk, večja je možnost zadeti veliko število dobitkov.

V novem kolu bo izplačala državna razredna loterija igralcem **65.000.000** dinarjev.

Žrebanje I. razreda 38. kola bo
14. aprila t. l.

CENA SREČK: četrtinka 50, polovica 100, cela 200 din.

Priporoča se Vam domača glavna kolektura »VRELEC SREČE«

ALOJZIJ PLANINŠEK
Ljubljana — Beethovnova 14.